DOMSTOLENS DOM (FØRSTE AFDELING)
AF 4. APRIL 1973 [1]

Domenico Angelini
mod Europa-Parlamentet

Sag 31/72

Sammendrag

1. *Tjenestemænd — Uegentlig klage — Indgivelse — Klage, der får fristen til at løbe — Udeblivelse af denne virkning*
   (Tjenestemandsvedtægtens artikler 90 og 91)
2. *Tjenestemænd — Tidligere EKSF-vedtægt — Anvendelse ved pensionens beregning*
3. *Tjenestemænd — Kontraktansatte — Overgang til tjenestemandsansættelse — Tidligere kontrakt — Virkninger — Afkald*

1. Et brev fra en tjenestemand, som skal henlede den kompetente myndigheds opmærksomhed på de rettigheder, som han mener at kunne gøre gældende med hensyn til de beløb, som skal lægges til ved beregningen af hans pension, kan ikke betragtes som en anmodning, der får fristen i forbindelse med den stiltiende afvisningsbeslutning til at løbe.
2. Spørgsmålet hvorvidt den tidligere EKSF-vedtægt, som var gældende indtil den 1. januar 1962, helt eller delvist finder anvendelse på hjælpeansatte, som den 1. januar 1962 har fået adgang til EØF-vedtægtens fordele, vedrører realiteten i sagen og er ikke nødvendigvis knyttet til sagsøgerens faste ansættelse i lønklasse A 3 den 1. januar 1962.
3. Overgangen fra kontraktansættelse til ansættelse i henhold til vedtægten medfører i mangel af modsat bestemmelse et afkald på den tidligere kontrakts virkninger.

I sag nr. 31/72

DOMENICO ANGELINI, tjenestemand ved Europa-Parlamentet, repræsenteret af advokat Giancarlo La Scala, Milano, med valgt adresse i Luxembourg hos advokat V. Biel, 71, rue des Glacis,

sagsøger,

mod

EUROPA-PARLAMENTET, repræsenteret af sin generalsekretær H. R. Nord, bistået af advokat Agostino Gambino, Rom, med valgt adresse i Luxembourg på Europa-Parlamentets sæde, Kirchberg, hos generalsekretæren,

sagsøgt,

1 — Processprog: Italiensk.

angående annullation af den beslutning af 7. marts 1972, hvorved formanden for Europa-Parlamentet afviste den begæring, der er indgivet ved skrivelse af 4. januar 1972, og som tager sigte på at opnå på den ene side beregning af sagsøgerens pension på grundlag af overgangsreglerne i den gamle EKSF-vedtægt og på den anden side en ændring af hans placering pr. 1. januar 1962 i lønklasse A 3 under hensyntagen til den tidligere placering i lønklasse A 4,

afsiger

DOMSTOLEN (første afdeling)

sammensat af: afdelingsformanden, R. Monaco, dommerne, A. M. Donner og J. Mertens de Wilmars (refererende),

generaladvokat: K. Roemer
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Faktiske og retlige omstændigheder

I — Sagsfremstilling og retsforhandlinger

De faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb kan sammenfattes således:

Sagsøgeren blev den 28. maj 1957 ansat som hjælpeansat i EKSF ved midlertidig kontrakt i henhold til »reglement for hjælpeansatte«.

Den 26. juni 1958 blev han ansat af Den europæiske parlamentariske Forsamling ved en ikke tidsbegrænset kontrakt, der kunne opsiges med en måneds varsel, og som ikke forhindrede senere indgåelse af en anden kontrakt. Kontrakten var omfattet af Europa-Parlamentets Forsamlings reglement om kontraktansatte i Fællesskabernes institutioner bortset fra EKSFs Høje Myndighed (nr. APE 351).

Med virkning fra 1. januar 1962 blev sagsøgeren den 13. december 1962 overført til EØF-EKSF-vedtægten i medfør af denne vedtægts artikel 102 og blev fastansat i lønklasse A 3.

Ved beslutning af 6. januar 1972 blev han pensioneret med virkning fra 2. januar 1972 med ret til alderspension fra den 1. februar 1972.

Den 4. januar 1972 sendte han et brev til formanden for Europa-Parlamentet, hvori han gjorde gældende, at den fra 1957 til 1961 gældende EKSF-vedtægt skulle anvendes ved beregningen af hans

pension, dvs. vedtægten for den periode, hvor han var i virksomhed først som hjælpeansat og derefter som kontraktansat. Efter hans mening var han ved forfremmelsen den 1. januar 1962 til lønklasse A 3 blevet frataget de erhvervede løntrin i lønklasse A 4.

Den 7. marts 1972 svarede formanden for Europa-Parlamentet ham, at hans begæring var blevet afvist, at reglementet for hjælpeansatte helt og holdent var uafhængigt af EKSF-vedtægten, og at forordning nr. APE 351 ikke indeholdt nogen generel henvisning til denne vedtægt.

I øvrigt var hans ret prækluderet, for så vidt hans krav omhandlede overgangen fra lønklasse A 4 til lønklasse A 3.

Den 6. juni 1972 anlagde Angelini sag om denne afgørelse. Sagsanlægget blev registreret på justitskontoret den 12. juni 1972. I retsmødet den 7. februar 1972 har sagsøgeren repræsenteret ved advokat Biel og Europa-Parlamentet repræsenteret ved advokat Gambino afgivet mundtlige indlæg.

Generaladvokaten har fremsat sit forslag til afgørelse i retsmødet den 1. marts 1973.

II — Parternes påstande

Sagsøgeren nedlægger påstand om, at Domstolen:

»1. annullerer den afgørelse, formanden for Europa-Parlamentet har truffet;

2. kender de krav, der er fremsat i det den 4. januar 1972 registrerede brev, berettigede.«

Sagsøgte nedlægger påstand om, at Domstolen:

»— erklærer, at den af sagsøgeren fremsatte begæring må afvises, eller i det mindste forkaster den i realiteten;

— træffer afgørelse om sagsomkostningerne.«

III — Parternes søgsmålsgrunde, indsigelser og anbringender

Parternes søgsmålsgrunde, indsigelser og andre anbringender kan sammenfattes således:

1. Vedrørende klagens antagelse til realitetsbehandling

Den sagsøgte institution hævder, at klagen ikke kan antages til realitetsbehandling, dels på grund af præklusion, dels på grund af samtykke og overskridelse af frister.

— Præklusion ved passivitet

I følge den sagsøgte institution er klageadgangen bortfaldet såvel med hensyn til den stiltiende afgørelse om afvisning, idet stævningen efter ordene i artikel 91, stk. 2, 2. afsnit, først er indgivet efter udløbet af en frist på to måneder fra indgivelsen af klagen af 4. januar 1972, som med hensyn til afgørelsen af 7. marts 1972 fra Europa-Parlamentets formand, der i øvrigt alene stadfæstede den tidligere stiltiende afvisning og af denne grund ikke kunne få klagefristen til at løbe på ny (dom af 7. juli 1971, 79/70, Müllers mod Det økonomiske og sociale Udvalg, Rec. 1971, 689; dom af 24. juni 1971, 53/70, Vinck mod Kommissionen, Rec. 1971, 601; dom af 17. marts 1971, 47/71, Kschwendt mod Kommissionen, Rec. 1971, 251; dom af 14. april 1971, 24/69, Nebe mod Kommissionen, Rec. 1970, 145). Der foreligger ligeledes retstab ved passivitet med hensyn til hans pensionering, hvorom afgørelse blev truffet den 6. januar 1972 og meddelt sagsøgeren den 8. februar 1972.

Sagsøgeren finder, at afvisningsindsigelsen må forkastes. Brevet af 4. januar 1972 var kun af forebyggende karakter og udgjorde derfor ikke en klage ad tjenestevejen i artikel 90's forstand, som var blevet mødt med en stiltiende afvisning i form af den kompetente myndigheds undladelse af at træffe afgørelse. Klagen over afgørelsen af 7. marts kan antages til realitetsbehandling: fristen på tre måneder omhandlet i vedtægtens ar-

tikel 91 skal dels beregnes fra dagen for meddelelsen af afgørelsen til den pågældende, dels forlænges under hensyn til afstanden med 10 dage i overensstemmelse med bilag II til procesreglementet.

Den sagsøgte institution svarer på dette punkt, at tidspunktet for meddelelsen i henhold til Domstolens retspraksis (dom af 23. februar 1961, 30/59, Gezamenlijke Steenkolenmijnen i Limburg mod Den Høje Myndighed, Rec. 1961, 1) er datoen for afsendelsen af denne retsakt, idet poststemplets dato er afgørende.

— Samtykke og udløb af frister

I henhold til den sagsøgte institution har sagsøgeren i øvrigt ved erklæring af 2. januar 1963 udtrykkeligt givet afkald på de fordele, der følger af bestemmelserne i den kontrakt, der før 1. januar 1962 knyttede ham til Europa-Parlamentet, og har således ved en udtrykkelig erklæring stadfæstet det afkald, der allerede er indeholdt i selve vedtægtens artikel 104.

Ved denne erklæring er ombytningen af den hidtidige kontraktretlige regulering med vedtægten for tjenestemænd i EØF —EKSF blevet uangribelig og udelukker enhver senere indsigelse.

Klagen er i øvrigt ligeledes indkommet for sent og kan følgelig ikke antages til realitetsbehandling, for så vidt den tager sigte på at annullere indplaceringen i lønklasse A 3 den 13. december 1962.

Den sagsøgte institution påberåber sig med hensyn til dette Domstolens retspraksis (dom af 17. juni 1965, 43/64, Müller mod Rådet, Rec. 1965, s. 500; dom af 14. juli 1965; 50/64, Loebisch mod Rådet, Rec. 1965, s. 1016; dom af 17. november 1965, Lens mod Domstolen, Rec. 1965, s. 1034; dom af 14. december 1965, 47/65, Kalkuhl mod Europa-Parlamentet, Rec. 1965, s. 1251).

I henhold til sagsøgeren må det af den sagsøgte institution påberåbte afkald anses for ugyldigt, idet ancienniteten giver ret til en forhøjet godtgørelse, som den ansatte ifølge vedtægtens artikel 62 ikke kan give afkald på.

Den sagsøgte institution svarer, at vedtægtens artikel 62 ikke har nogen forbindelse med det rejste spørgsmål. Artiklens sidste stk. angiver i øvrigt, at det »vederlag«, hvorpå tjenestemanden ikke kan give afkald, kun omfatter grundløn, familietillæg og godtgørelser omhandlet i bilag VII. Det forhold, at den kontraktretlige regulering, sagsøgeren har været undergivet, ikke har været den samme, har ikke hindret ham i at søge hjælp hos det retsapparat, der kunne beskytte hans legitime interesser.

2. Vedrørende realiteten

— Vedrørende pensionsberegningen

Sagsøgeren kræver, at vedtægten for EKSF skal anvendes ved fastsættelsen af hans pension.

Han gør gældende, at det er umuligt, at en ret, som han besad i det øjeblik, da han gik over fra den kontraktretlige ordning til ordningen under EØF-EKSF-vedtægten, kan bortfalde i henhold til vedtægtens artikel 102 alene ved hans samtykke til denne overførsel. Et afkald på rettigheder, der udspringer af ufravigelige retsprincipper, er umuligt.

Desuden kunne han ikke på tidspunktet for sin overførsel have en ret, der først blev exigibel på tidspunktet for pensionens udbetaling.

Sagsøgeren påberåber sig ligeledes den eneste artikel i bilag X til tjenestemandsvedtægten, der trådte i kraft den 1. januar 1962. På denne dato havde han været i tjeneste i mere end 6 måneder og opfyldte de i vedtægtens artikel 28, litra a, b, c, e og f foreskrevne betingelser. Den sagsøgte institution burde således have anerkendt de rettigheder, han udtrykkeligt eller stiltiende havde erhvervet før overgangen til de rettigheder, der følger af denne vedtægt. I øvrigt kan retten til pension, der anses for et udskudt vederlag, ikke gøres til genstand for en ændring »in pejus«, hvilket blev bekræftet i artikel 92 i overgangs- og afslutningsbestemmelserne i vedtægten af 1. januar 1962. Man kan derfor ikke fratage en ansat en ret, som, dersom hans kontrakt slet og ret var blevet ophævet i 1962, ville have muliggjort udbetaling af

pension efter overgangsbestemmelserne i EKSF-vedtægten.

Den sagsøgte institution hævder i sit svarskrift, at sagsøgeren aldrig har haft retlige fordele af EKSF-vedtægten. Denne fastsatte ingen regler for hjælpeansatte og øvrige ansatte. Hvor ansættelsesvilkårene for hjælpeansatte medførte, at visse bestemmelser i EKSF-vedtægten fandt anvendelse ved analogi, var dette udtrykkeligt angivet. I øvrigt henviser reglementet for kontraktligt ansatte (APE 351) til en særlig forsorgskasse, der er undergivet en særskilt regulering (foreløbigt reglement udstedt af Præsidiet den 8. april 1959 — nr. APE 1658) med en egen fond, uafhængig af den, som er foreskrevet for personale undergivet EKSF-vedtægten.

Selv om man antager, at EKSF-vedtægten har været anvendelig, kan der ikke konstateres nogen ulovlighed ved ændringen af den vedtægtsmæssige regulering. Forholdet mellem midlertidigt ansatte og fællesskabsinstitutionerne skal anses for et offentligtretligt forhold (dom af 19. juli 1955, 1/55, Kergall, Rec. 1955/56, s. 11), og ansættelsesbrevet nævnte udtrykkeligt, at det ikke skulle være til hinder for oprettelsen af et forhold af anden karakter. Af denne grund kunne de fordele, som var blevet tillagt den ansatte ved den tidligere vedtægt under denne forudsætning, kun anses for erhvervede, dersom de nødvendige forudsætninger for deres erhvervelse allerede fuldt ud var blevet opfyldt. Retten til pension er således reguleret af den vedtægt, der gælder ved pensioneringens indtræden. Dette princip er i overensstemmelse med de regler, der gælder for offentlig virksomhed i medlemsstaterne.

Den sagsøgte institution tilføjer, at indbetalingerne til pensionskassen er blevet taget i betragtning ved pensionens beregning, og at sagsøgerens anciennitet i overensstemmelse med artikel 48 i vedtægtens bilag VIII i realiteten endog er udvidet til at gælde fra den 16. maj 1957, dvs. datoen for hans tiltræden af sin stilling som hjælpeansat, skønt han ikke har været tilknyttet nogen kasse før den 1. juli 1958, idet reglementet for hjælpeansatte i en første periode ikke hjemlede en sådan tilknytning. Sagsøgeren kan ikke udlede nogen ret af vedtægtens bilag X, der alene fastlægger vilkårene for adgangen til fast ansættelse af medarbejdere, der beklædte en varig stilling i en af institutionerne på det tidspunkt, da vedtægten trådte i kraft.

Artikel 92 i tjenestemandsvedtægten vedrører kun de tjenestemænd, som nyder godt af bestemmelserne i den tidligere EKSF-vedtægt, og for hvilke det har været forudsat, at den nye vedtægt skulle finde anvendelse fuldt ud som erstatning for den ophævede vedtægt. Denne artikel har ikke den mening, som sagsøgeren vil tillægge den, men begrænser sig til at præcisere, at den nye vedtægt ikke kan medføre indskrænkninger i erhvervede rettigheder.

Idet sagsøgte i det hele bestrider, at der er sket en ændring »in pejus«, bemærker sagsøgte, at man under alle omstændigheder ved bedømmelsen må sammenligne den generelle betydning af den nye vedtægt med den tidligere og ikke blot med et eller andet særligt aspekt.

— Vedrørende udnævnelsen i lønklasse A 3

Sagsøgeren gør i denne henseende samt med hensyn til beregningen af hans pension gældende, at arbejdstagernes rettigheder ikke kan bortfalde ved forældelse.

Den sagsøgte institution bemærker i første række, at ansøgningen ikke indeholder »en kort fremstilling af de søgsmålsgrunde, der påberåbes«, som foreskrevet i artikel 38, § 1, i Domstolens procesreglement. Dertil kommer, at overførslen fra lønklasse A 4 til lønklasse A 3 blev foretaget i henhold til artikel 46 i EØF-Euratom-vedtægten, der svarer til artikel 46 i EKSF-vedtægten.

Sagsøgeren svarer, at hans ansøgning på dette punkt må fortolkes ikke som en klage, men som en kritik, der omhandler en annullation ex officio af en foranstaltning, der herefter ikke kan anfægtes. Det drejer sig om at ændre den ordning, sagsøgeren var undergivet, og som sagsøgte på eget initiativ har udvidet til at gælde

for andre ansatte. Det, at man har nægtet at give sagsøgeren de retlige fordele, der i henhold til en nyorientering af retspraksis følger af denne ordning, udgør en ny faktisk omstændighed, der gør den judicielle rekurs berettiget.

Den sagsøgte institution svarer, at Domstolens faste praksis går ud på, at dennes afgørelser kun vedrører parterne og ikke udgør nye faktiske omstændigheder for retssubjekter, der befinder sig i en tilsvarende situation (dom af 14. december 1965, 47/65, Kalkuhl, Rec. 1965, s. 1252; dom af 8. juli 1965, 49/64, Stipperger, Rec. 1965, s. 661).

Overførslen fra lønklasse A 4 til lønklasse A 3, der blev gennemført i henhold til vedtægtens artikel 46, svarer til et princip, der af Domstolen er blevet erklæret legitimt for kontraktsansatte, der blev fast ansatte ved vedtægtens ikrafttræden (dom af 15. december 1966, de forenede sager nr. 15/64 og 60/65, Moreau, Rec. 1966, s. 663).

Præmisser

1 Ved stævning af 6. juni 1972, indgået til justitskontoret den 12. juni 1972, har sagsøgeren anlagt sag med påstand om annullation af den af Europa-Parlamentets formand trufne beslutning af 7. marts 1972, der afviser hans anmodning af 4. januar 1972 om, at hans pension beregnes på grundlag af de mere fordelagtige overgangsbestemmelser i den gamle EKSF-vedtægt, og om at han med virkning fra den 1. januar 1962 tildeles de løntrin i lønklasse A 3, som han på denne dato havde opnået i sin tidligere lønklasse A 4.

Vedrørende klagens antagelse til realitetsbehandling

2 Sagsøgte gør for det første gældende, at klagen må afvises, da den må være rettet mod den stiltiende afvisningsbeslutning, som følger af, at sagsøgte ikke efter udløbet af en frist på to måneder havde svaret på den i et brev af 4. januar 1972 fremsatte anmodning.

3 Denne frist udløb den 5. marts 1972;

sagsøgte har udtrykkeligt afvist sagsøgerens anmodning ved brev af 7. marts 1972;

brevet af 4. januar 1972, som skulle henlede den kompetente myndigheds opmærksomhed på de rettigheder, som sagsøgeren mente at kunne gøre gældende med hensyn til det beløb, som skulle lægges til ved beregningen

af hans pension, kan ikke betragtes som en anmodning, der får fristen i forbindelse med den stiltiende afvisningsbeslutning til at løbe;

det er derfor med rette, at klagen er rettet mod den udtrykkelige beslutning af 7. marts 1972, og at det er fra meddelelsen af denne retsakt, at fristen skal beregnes.

4 Sagsøgte bemærker desuden, at sagen endog under denne forudsætning er anlagt for sent, idet den er anlagt efter udløbet af fristen på tre måneder.

5 Som følge af, at sagsøgeren bor i Italien, må denne frist i henhold til artikel 1 i bilag II til procesreglementet forlænges med ti dage, og den er således tidligst udløbet den 18. juni 1972;

afvisningsindsigelsen må følgelig forkastes.

6 Sagsøgte gør dernæst gældende, at sagen må afvises, fordi den går ud på at anfægte retsakter, som er blevet endelige, og som sagsøgeren ikke har begæret annulleret i rette tid.

7 Sagsøgeren hævder for så vidt angår første hovedpunkt i hans anmodning, at hans pension skal beregnes på grundlag af bestemmelserne i den personalevedtægt for EKSF, som var gældende indtil den 1. januar 1962;

spørgsmålet om, hvorvidt denne vedtægt helt eller delvist finder anvendelse på hjælpeansatte, som den 1. januar 1962 har fået adgang til EØF-vedtægtens fordele, vedrører realiteten i sagen;

i modsætning til, hvad sagsøgte hævder, er dette spørgsmål ikke nødvendigvis knyttet til sagsøgerens faste ansættelse i EØF-vedtægtens lønklasse A 3 den 1. januar 1962;

klagen kan i denne henseende antages til realitetsbehandling.

8 Klagen går for det andet ud på, at sagsøgeren med virkning fra 1. januar 1962 skal tildeles de løntrin i lønklasse A 3, som han angiveligt havde erhvervet på denne dato i lønklasse A 4.

9 Hvis sagsøgeren fandt, at vilkårene for hans faste ansættelse pr. 1. januar 1962, der skete ved beslutning af 13. december 1962, ikke var lovlige, skulle han have rejst krav om annullation af den nævnte retsakt inden for tidsfristen for sagsanlæg;

hans aktuelle klage er i den henseende for sent indgivet og må derfor afvises.

Vedrørende realiteten

10 Sagsøgeren hævder, at bestemmelserne i vedtægten for EKSFs ansatte, der var gældende indtil den 1. januar 1962, bør tages i betragtning ved beregningen af hans pension.

11 Før han blev ansat i henhold til EØF-vedtægten, og før han blev fast ansat som tjenestemand ved Europa-Parlamentet, har sagsøgeren aldrig været ansat i henhold til EKSF-vedtægten, men været knyttet til institutionen ved en kontrakt som hjælpeansat;

intet var til hinder for, at denne kategori ansatte, når de kom ind under den nye vedtægt, kunne give afkald på den retsstilling, som de måtte have erhvervet i henhold til deres tidligere kontrakt, for at erstatte den med de fordele, der følger med en ansættelse i henhold til vedtægten;

12 et sådant afkald, som i øvrigt underforstås ved overgang fra kontraktansættelse til ansættelse i henhold til vedtægten i mangel af modsat bestemmelse, som ikke foreligger i nærværende sag, blev desuden bekræftet ved det udtrykkelige afkald den 2. januar 1962 på bestemmelserne i den kontrakt, som tidligere udgjorde sagsøgerens tilknytning til Europa-Parlamentet;

klagen må derfor i den henseende forkastes.

Vedrørende sagsomkostningerne

13 I henhold til procesreglementets artikel 69, § 2, skal den part, der taber sagen, dømmes til at afholde sagsomkostningerne;

sagsøgeren har ikke fået medhold i sine søgsmålsgrunde;

i henhold til procesreglementets artikel 70 skal dog de udgifter, der er afholdt af institutionen i søgsmål fra ansatte ved Fællesskaberne, bæres af disse selv.

På grundlag af disse præmisser,

under henvisning til procesdokumenterne,
efter at have hørt den refererende dommers rapport,
efter at have hørt parternes mundtlige indlæg,
efter at have hørt generaladvokatens forslag til afgørelse,
under henvisning til den tjenestemandsvedtægt for Det europæiske Kul- og Stålfællesskab, der var gældende indtil den 1. januar 1962,
under henvisning til EKSF-tjenestemandsvedtægten, som trådte i kraft den 1. januar 1962, især dennes artikel 92 og den eneste artikel i bilag X,
under henvisning til Europa-Parlamentets reglement nr. APE 351 om kontraktansatte i Fællesskabernes institutioner bortset fra EKSFs Høje Myndighed,
under henvisning til tjenestemandsvedtægten for EØF,
under henvisning til protokollen vedrørende Statutten for Det europæiske økonomiske Fællesskab,
under henvisning til procesreglementet for De europæiske Fællesskabers Domstol, især bilag II, artikel 1,

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (første afdeling)

idet den forkaster enhver anden videregående eller hermed uforenelig påstand, følgende:

1. **Klagen forkastes.**
2. **Hver af parterne bærer deres egne omkostninger.**

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg, den 4. april 1973.

Monaco Donner Mertens de Wilmars

A. Van Houtte
Justitssekretær

R. Monaco
Formand for første afdeling